

ده ده قورقود

ادبی مجله

آیلیق

دیری : ۴ تومن

بیونجی ایل - بیونجی نمره

مسلمان ائل لرین افتخاری عاشیق علی

فهرست

- ۱- باش سؤز ایده آلا ر صفحه ۱
- ۲- ائل موغانی شعر (والہ) « ۳
- ۳- من انسانام « دہلی کسہلمیش قوجا » حکایہ « ۴
- ۴- آنادہلی « الجزایر ایله آذربایجان » شعر « ۷
- ۵- شاعرلر مجلسی تبریزده خبر « ۹
- ۶- طہلیسم لر دنیا سی شعر (ح - اولدوز) « ۱۰
- ۷- آذربایجانا باسغین گلن لرہ عبرت تاریخی مقالہ « ۱۲
- ۸- الی قبارلی گتدیلر شعر (عاشیق علی) « ۱۴
- ۹- ائل سسی ، ائل عاشیقی ، عاشیق علی (مصاحبہ) « ۱۵
- ۱۰- من کیمم و دگمہ (شعر - آذراوغلی - سلیمان رستم) « ۲۰
- ۱۱- مارکوپولو آذربایجاندا (سیاحت نامہ) « ۲۱
- ۱۲- کیمہ آرخالانیم ، گوزباشینی قاتماسام (شعر - سلیمان رستم) « ۲۲
- ۱۳- قلم (شعر - حکیمہ بلوری) « ۲۳
- ۱۴- کلاسیک ادبیاتیمزدان
- ۱۵- ارمنی ، گبر ، مسلمان (شعر - نظامی گنجوی) « ۲۴
- ۱۶- ئوز گلستانیم (شعر ، سلیمان رستم) « ۲۴
- ۱۷- آذربایجان ادبیاتیندان (لیلی خانیم زیبا) « ۲۵
- ۱۸- آذربایجان عاشیقلا ریندان (صونا خانیم) « ۲۶
- ۱۹- آذرلی یتیشمہ ز (شعر) « ۲۹
- ۲۰- زینب پاشا عصمانی تبریزده (تاریخی مقالہ) « ۳۰
- ۲۱- تازا مولود (آذربایجان ایگیت اوغولونا خطاب)
- ۲۲- (شعر - قہرمان حیدر خطیبی) « ۳۴

باش سۆز

مجله میزین ایده آلاری :

پاڭاغینی ، اگری قویان	بو تورپاقدا ، بو دیاردا
بوسیلدیریم ، قایالارین	عصرلردن — عصرلره
دالی سیندا ، مین لر اصلان	السیزلری ، تالامییان
بوسقولارا ، سینیب یاتیب	توپوردیگین ، یالامییان
اوخ سچر ادیب تفنگ آتیب . . .	دیل لرینه ، یالان کلمز
دمیر دیرناق اصلان کیمی	حق یولوندان ، اوز چئویرمز
باشی اوجا — آنلی آچیق	ظلمکارا ، بویون اگمز
عمر سورن — ائل لریمی	دالیسینی دشمان گۆرمز
دؤنه — دؤنه آلقیشلارام (۱)	دیشی اصلان ، قوچ ایگیدلر
دیلده — دیشده ، ازبراولان	قافلان کیمی ، یووا سالمیش
متل اولان ، متل اولان	جیداسینی ، یشره چالمش . . .
آتالارین — بابالارین	یادلار بیزه کز باخاندا
سۆزلرینی ، دویوب قاناق	آخار سولار قن آخاندا

اڭل سوغاتی

سرین سولسی بولاقلاردان یاشیل یارباق بوداقلاردان

لاله رنگی یاناقلاردان بال سوزولن دوداقلاردان

سیزه سوغات گتیرمیشم

گوی خزرین کناریندان گۆزل اودلار دیاربندان

ساوالانین وقاریندان کوراوغلونون نگاریندان

سیزه سوغات گتیرمیشم

قوچ نبی نین هجریندن « ستارخانین » هزیندن

« شهریارین » شهریندن دان اولدوزلو سحریندن

سیزه سوغات گتیرمیشم

قهرمانلار امگیندن آنانین قسان اوره گیندن

خان چوبانین چور گیندن یاشیل « یامین » چپچگیندن

سیزه سوغات گتیرمیشم

باشیل داغلار دره سیندن اووچی کسن بره سیندن

باخ گۆر نه گۆزل سۆزدی حسین بن علی دن :

« دنیا ده دینیز اولما سا حریتز اولسون »

ظالم لرین اوغروندا اگر ال ده گوجوز یوخ

کۆنلوزده اولاردان باری بیر نفر تیز اولسون

مفتون

ککلیک لرین فره سیندن چالخام اینک کره سیندن

سیزه سوغات گتیرمیشم

قطار قطار دورنالاردان یاشیل باشلی سونالاردان

خوش ناخیلی هانالاردان آغ بیر چکلی آنالاردان

سیزه سوغات گتیرمیشم

یوردومون ساز آوازیندان ساری تئللی قوتازیندان

گئجه لرین آیزازیندان محنت چکن آرازیندان

سیزه سوغات گتیرمیشم

آذربایجان داغ داشیندان سهند کیمی سر داشیندان

یامان گونون قار داشیندان قورقوت دهده مین یاشیندان

سیزه سوغات گتیرمیشم

تهران ۱۳۵۴

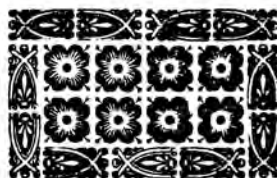
بوتون دنیا لرین دردین قانار داغ
سؤال الدسن ، سکوت ایلن دانار داغ
سهندین اوستی قار دیر ، آلتی قان دیر
بو جوشغون درددن بیرگون یانار داغ
مفتون

سهراب طاهری

من انسانام

(دیلی کسيلميش قوجا)

شاه نوز الی قلینجلی ، الی زوپالی فراشلاری ایله بلور کیمی آخان چایین
کناریندا دهنده به وطننه ایله گنچرکن هامی باش اییب اونون قارشیسیندا ایکی
قات اولدی . آنجاق اوزوندن وساققالیندان نوریباغان بیر قوجا شاه باش اگمدی .
- ای قوجا . سن کیم سن ؟ - دییه شاه اوندان سوروشدی .

- من انسانام . فراشلار و نوکرلر قوجانین بو سؤزوندن قورخوب ال آباغا
دوشدولر :

- دعه ، رعیت ، شاهین رعیتی . . .

- من هنج وقت رعیت اولمامیشام . . . دییه قوجا مغرور بیر حال آلدی . . .

- سن رعیت سن ! دییه شاه باغیردی :

- یوخ ، رعیت دگیلم ! فراشلار قوجانی هدهله دیلر :

- گئت ، شاهین آیاقلاریندان ثوپ :

چولقادی ئولکهنی انقلاب مارشی
اودلادی ظلم . انون قهرمان اللر
اغللرین الین قفسلر سیندی
آچیلدی زنجیره باغلانان دیللر

- آباق ئوپمك ايچون دوداقلاريم يوخدور .

- گئت شاهدان خواهش ائت ، عذر ايسته .

- عذر ايستمه يه ، خواهش ائتمگه ديليم يوخدور .

- بس آغزينداكى ديل نه دير ؟

- او ، ياشاماق و ياراتماق ايچوندور .

باشاماق و ياراتماق ايچول اولان ديلي كسيلسين ! - ديه شاه بوتون

گوجي ايله قيشقيردى . اوزاقلاراسس دوشدى . «ديلى كسيلسين» «ديلى كسيلسين»!

فراشلار قوجاني دورد طرفدن احاطه ائنديلر . وزير قزيل دسته لي خنجري قوجانين

آغزينا ساليپ دولانديردي . قوجانين ديلنن بير پارچاسى قوپوب يثره دوشدى . اونون

ديشارين آراسيندان قان آخدى آياقلا آلتينا دوشموش ديل پارچاسى ايسه چراغ كيمي

هر طرفه ايشيق ساچدى . شاهين گؤزلرى قاماشدى . آتلار اور كدى . شاه دوشوب ديل

پارچاسيني آياقلارى ايله تاپدالاماق ايسته دى . آياغي ياندى . او غضيله دئدى :

- تورپاغا باسديرين !

فراشلار تورپاغى قازيب ديل پارچاسيني باسديرديلار : تورپاق ياندى .

- سويانوللاين ! سولولولاندى .

- چكيچ آلتينا قوبون ! چكيچله سيندان اريدى .

كيم كى ، نوز انلى نين درديني بيلدى

ائل اونون عمرونى اوزاداجاقدير

كيم كى ، نوز انلى ايله آغلادى ، گولدى

ائل اونى قليبينده ياشاداجاقدير

- قابالارين ايچينده گيزله دين ! قابالار پارچالاندى .

- قيلينجلا دوغرايين ! فراشلارين قلمنج توتان اللرى و كيرپيكلىرى يانيب توكولدى .

اونلار نه ائتديلرسه ، ديل ينده ده اولكى كيمى گوراي شيق ساچدى . سونمه دى ،

سو بومادى ، پارچالايىب داغيلمادى .

بو وضعيتنى گوروب شاهين بيغلای ساللاندی ؛ آغزنین بسوجاقلاری

آشاغی اگیلدى ، قوجانى گؤرمك ايچون اوزونى يانا چئوردى . بو وقت اونا

ائله گلدی كه ، او ، كور اولموشدور :

- آى آمان ، گؤزلىم ياندى ، اوره گيم پارچالاندى ! دئيپ ئور فراشلاريندان

امداد ايسته دى :

- يالان دپيرسن ! - ديه ، آغ ساققالى قانا بولاشميش قوجا ديندى : شاهين

گؤزى و اوره گى اولماز :

قوجانين مسينى ايشيديب شاه اضطراب و غضب ايچينده ئوزونى ايتيردى .

آئينى مهميزله ييب سول البنى گؤزلرين اوستونه قويدى ، بوتون گوجى ايله

ظلمته دوغرى چاپدى :

مدرك قوجا باخيپ گولدى . اونلارين آردينجا بئله دئدى :

- دىلى كسمك اولماز : انساني قول ائتمك اولماز !

سونرا او اگيلپ يتردن ئوز ديلينين پارچاسينى گؤتوردى . اونون قاريارلى

و دامارلى او وجوندا ديل پارچاسى آلماس كيمى پاريلدادى و قوجانين آغزينا

خوش بير نغمه به چئوريلدى .

« ئولومدن گوجلى » دفترچه سيندن گؤچورولدى

۱۳۵۸ تقابى

آنا دیلی

دۆزه بیلمزسن :
 دئدی : یاشارام :
 دئدی : - نین وار آپاراریق بیز ،
 بیرده گئچمیشینه دؤنه بیلمزسن .
 دئدی : - یاشارام :
 دئدی : - دیلینی قوپاراریق بیز ،
 دانیشا بیلمزسن ، دینه بیلمزسن :
 سوسدو قهرمان .
 نه یاشارام دئدی ، نه ئوللم دئدی
 سؤیله دی : - نه بیلسن ایله ، ای جلاد
 دیوان سنیدیر ،
 دوران سنیدیر . . .

بیرگون اسیردوشموش بیر قهرمانی
 سورغویا ، سئوالا چکنده جلاد ،
 - سیزین الینیزده ئولمه رم! - دئدی ، -
 منی زامان - زامان یاشادار حیات
 دئدی : - گوزونو اوواریق سنین ،
 گؤره بیلمزسن .
 دئدی : - یاشارام !
 دئدی : - قولونو قیرایق سنین
 سلاحین ، کسه رین دوشر الیندن :
 دئدی : - یاشارام !
 دئدی : قیچینا کنده ووراریق :
 گزه بیلمزسن .
 باشیندا ائله بیرتونقال قاراریق

۱۹۲۰ بالاش آذر اوغلی

الجزائر ایله آذربایجان

الجزائر بیر زمان	عصرلرجه تالانندی	بیرگون الجزائرده
یاد چکمه سی آلتیندا	استقلالین آلدیلار	درك ایتدی نوزحالینی
ازیلدی ، تاپدالانندی	«مستملکه» یازیلدی	اوغورلانمیش حقیقی ،
بو رنگین ، قادر ئولکه	آدینین قاباغینا	بیرده استقلالینی ،
گلمه لرین الینده	عصرلر گلدی گنچدی	گنریه آلماق ایچون

تزه معلم گلدی ..	درس ویئره بیللم فقط	سلاح آلدی دو گوشدو
تزه گلن معلم	عبداله ،عباس ،محبوب	ئوزگه سی نین حقیقی
عرب دگیل	هامیسی کالج گوروب..	غصب ائله یین آقار
بیر گون او	درده باخ ، دهشته باخ	بوندان قورخویادوشدو
اوزو بوسری آچدی	بابانین شادلیغیندان	آزادلیق هوسینی
اوشاقلارا دانیشدی :	کدرله نر نوه سی	خلقین اراده سینی
- من آذری اوغلویام	آخی اوننی باشقا جور	هنج کیم قیرا بیلمدی
بیر زمانلار منیم ده :	بو یودوبدور دایه سی ..	غضب سئل کیمی داشدی
دو گوشلرده کچمیشدیر	بو ایله تالان دگیل	بو سئلین قاباغیندا
هر ساعتیم ، هر ایلم	آپارالار مالینی	داغ دا دورا بیلمدی
ننچه طوفانا دوشدی	تازه سینی آلاسان	بیر بایراق اندیریلدی
ننچه بورانا دوشدی	یادا تاپا بیلمه سن	آتیلدی آياقلارا
منیم ده دوغما دیلیم	قورو یترده قالاسان...	ارزو حقیقت اولدو
فقط او محو اولمادی	بو ایله بیر درد کی	ئولکنین باشی اوسته
یاشادی زمان - زمان	زمان- زمان کوک سالیب	ئوزبایراغی ورولدی ..
آنانین ماهنی سیندا	بیر خلقی محو ایدیردی	بیر گون آنا دیلینده
بابامین داستانیندا	فقط الجزایرین	معلم ایسته دیلر
بیر گون ده رهبر دیدی	ینه ده دوست الری	مکتب لی اوشاقلارا .
هنج خلقین ، هنج ملتین	کومگینه یتیشدی -	او زمان باش قالدیریب
دیلینی دانماق اولماز	نچه قارداش ایل لردن ..	قوورایتدی ان دریندن
سن ده ای آذربالام	بیر وقت یاد اولان بیر دیل	گیزله نیب قالمیش یارا
اوز دیلینده اوخو، یاز	ینی دن دوغا اولدو	وطن بودار گونونده
بو حق، بو نعمتی	شهرلره - کندلره	محمدی چاغیردی .
رهبر ویریب دیرسنه	اونون نفسی دولدو ...	جواب وئردی محمد:
او گوندرب دیرمنی	محمدین ، عثمانین	- من کالج قورتارمیشام
	او خودو غوصنیفه	من فرانسا دیلینده

شاعرلر مجلسی

تبریزده

تبریزده قورولان شاعرلر و یازیچی لار مجلسی هر هفته جوماآخشامی تربیت کتابخانا سهندا ساعت ۵-۸ قدر چوخ منظم حاليله ئوزا اجلاس لارینا دوام وئریرلر. بو اجلاس لاردا یوردوموزون ، قوجامان شاعرلری ، مؤز عالم لرینین اوستادلاری ، گنج هوس کارلار ، بیرلیکده بیرتزعین و اودلی اجلاس لار گئچیریلر . بو اجلاس لاردا هئچ بیر اختلاف نظر اولمایب یالینز آذربایجان ادبیاتینی انکشاف ائتمک بوتون عضولره ان بویوک هدف سایلیر .

جلسه نین اولین لرینده شعر عرصه سینده ، عروض ، قافیه ، هجاء ، درس لری دئیلیر ، سونرا شاعرلر و یازیچی لار ئوز یازدیق لارین اوخویورلار .
تبریزده ، اولان شاعرلر و یازیچی لار مجلسی بوتون آذری شاعر و یازیچی لاری اتحاد و اتفاقه چاغیر . شهرستان دا یاشایان شاعر و یازیچی لار بو آدرس مراجعه ائلسین لر :

تبریز : دانشسرا میدانی ، تربیت کتابخانه سی شاعرلر و یازیچیلار مجلسی

زمان : هر هفته جوماآخشامی ۵ - ۸

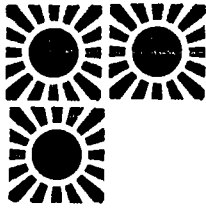
الجزائریله آذربایجان

اونون بو صحبتیندن
عثمان فکره گئتمیشدی

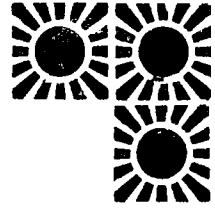
نجه گؤزلمیش دلیلم
نییه بیلمه میشم من ...

بالاش آذراوغلی
ائل محبتی ۱۳۴۸-۱۹۶۹

سیزین گؤزهل وطنه
او یورگدیب دیر که ، من
سئونجیمدن ، واریمدم
دوسلاریم پای ویره م
دارداقلان خلقلرین
هارا پیناهای ویره م ...
معلم دانیشوردی
سوینیردی محمد

طیلسیم لر دنیاسی

ح - اولدوز

آنادیلین دیبدن کسن
اوشاقلاری ذلیل ائدن ، فقیر ائدن
ایگیت لری اسیر ائدن ، زنجیر ائدن
بیر کیشی دی ، بیر کیشی دی
ایران ایچون باش کیشی دی
ئوزی عیاش کیشی دی
ممد رضا ناکیشی دی
فتنه فساد ئوز ایشیدی :
ایگیت اوغلان ، گئتدی فیکیره
چیخدی فیکیردن ائشییه
سؤیلدی : « قوجا بابا - قوجا آنا
اولورمی کی گؤرم کی من
یا ائشیدم بیلم کی من
دمیر دیرناق اصلان کیمی
اوره کلى قافلان کیمی
ایگیت لریم اسیر اول

گنج بیر اوغلان
سوروشدی بیر قوجادان :
- قوجا بابا ، قوجا آنا
« سؤیله بیزه بودباردان
بیریم ئولکه میزی ویران ائدن
زه می لری اودا چکن
آنادیلین دیبدن کسن
اوشاقلاری ذلیل ائدن ، فقیر ائدن
زندان تیکیب زنجیر ائدن
قوجا بابا - قوجا آنا ؟
سؤیله بیزه باتان انسان لار او یانا »
قوجا بابا ، قوجا آنا
دؤندی باخدی دؤت بیر یانا
سؤیله دی چوخ یانا - یانا :
- اوغول بالا ،
بیزیم ئولکه میزی بخیب سؤکن
زه می لری اودا چکن

ذلیل اولا ، فقیر اولا ؟؟

درد و غم له ال بیر اولا ؟

قوجا بابا - قوجا آنا

علاج ندی ، چاره ندی

دردیمزه دوا ندی

دیو سفید علاج اولا

طوردا یانان آغاج اولا

قارانلیق دونیا لاریندا

آخان سولار شفا اولار

طیلیسم اولا ، جادو اولا

داش یاغدیran بارو اولا

دمیر چاریخ ، دمیر عصا

دبیقنی چکمیش قاشا

حق دیبیاں یوللانا رام

طیلیسم لری سیندیر ارام

اورهك مطلبه چاتارام»

قوجا بابا - قوجا آنا

دؤندی باهدی دؤت بیر یانا

سؤبله دی چوخ یانا - یانا

- : « اوغول بالا

طیلیسم ندی ، جادو ندی

داش یاغدیran باروندی

بولار باخار بیر گوللییه

بوشالدا سان پوك بینینه »

ح - اولدوز

۳۹/۹/۲۱

حق چای کیمی دریایه آخیب یول تا پاچاخدور
داش آتماق ایلمن کیمسه اونی چوندره بیلمز
دنیا ده قارانلیقلار اگر جمع اولا با هم
بیر خورده جه شمعین ایشقین سؤندره بیلمز

آذربایجانا

باسغین گلن لره عبرت:

قانلی چیریشیق لار اوز وئردی ،
لاکن کوروش !؟ آدلانان بیر قودوز
آذربایجان خلقی نین قهرمان
آناسی تومروس ، محاربه میدانلا-
ریندا ، کوروشی نئجه ایاقدان
سالیب و باشین کسیدردی ؟

وخشی و قسان ایچن جلاد کی
آذربایجان خلقی نین مقدار تین آله
گنچیرماق ایسته بردی ، هئچ بیر
دؤیوشده آذربایجان اوردوسونا
غالب. گله بیلیمب دالی اوتورموشدی
اوج ایل بو قانلی محاربه لر بیزیم
افتخارلی آتالاریمیز طرفیندن بربر
صفت کوروش قومنین علییهینه

کوروش کبیر ! ؟ وخشیجه
یاشایان ، مدنیت و تمدن ساحه-
سیندن اوزاق قالان ، ئوز بربر صفت
قومینی بیزیم مدنیت یارادان آتا-
لایمیزین اوستونه قالدیران دان صونرا
آذربایجانین ائل بیلن ، درد قانان ،
ایران شاهنشالیقینی بنا قویان ،
خلق لر درا کولاسی اولان ،
کوروش کبیر !؟ آدلانان ، قهرمان
آذربایجان ائل لری قارشسی سیندا
نئجه دیزه چوکدی ؟ ؟

حاکمی آستیاک ، ئوز بویوک سرداری
هارپاکی ، کوروش گتیردیکی
بربرلری دالی قاریتارماغا بویوک
بیر نظامی اوردیله گؤنلردی .

دوام ناپیر .

اوج ایلدن صورنا هارپاک و
آسیٹاک آراسیندا اولان شخصی -
غرضلر ، آذربایجان خلقی نین
پارس لارا قول اولماغینا باعث اولور
هارپاک آذربایجان ائلی نه خاین
اولوب ، اوردونی کوروشا تسلیم
ائندیردی .

آذربایجانین قهرمان آناسی
تومروس کوروش کبیرین کسیک
باشینا خطاب نه سویله دی ؟

« میدیا (آذربایجان) ملی
ئوز حربی مغلوبیتنی نظره آلمایاراق
قوتلی بیر روحیه ایله هر یئرده ،
خصوصاً آذربایجانین حساس نقطه -
لرینده یادقوله برابرینده بویوک بیر
رشادته مقاومت ایتمیشدیر ...

کوروش تمامیه ئوز حکمرانلیق
دورینی قونشو ملت لرین آزادلیق و
استقلالیت لرینی محو ایتمکله . . .
پارس ملتین آداب و رسمینی
مغلوب ملت له قبول ایتدیرمگه
صرف ایتدی (۱) »

تساریخ یازان عالیم لرینین
شهادتینه عاید ؛ کوروش چوخ بیر
قان توکن ، ئولکه لر سوکن ، بیر
وحشی ایدی .

کوروش کبیری تانیماق اهر دوت
یازدیغی جمله کفایت دیر (

هر دوت بئله یازیر : « آسیانی
سکنه دن بوشالندی » بو بیر بویوک
سند جنایت دیر او آداملار کی
محمد رضا شاه و شاهدا کوروشا
افتخار ائدیردی . عار اولسون بو
وحشی و قان توکن شاه آرخالا -
نانلارا و افتخار اولسون بیزیم
قالانی صفحه ۱۵۱۹

۱- آذربایجانین قدیم تاریخیندن - فریدون ابراهیمی

اٹلی مین آغ ساققال ، اٹل عاشقی

عاشیق علی دن:

آلی قابارلی گتدیلم

گنچمیش دوران سنه ذلت ، گتیرمیشدی شاهلار سوقت
 اولار ارباب سن رعیت ، الی قابارلی گتدیلم
 یانمیشدون بیراویاندون ، سلاح گؤندون سن دایاندون
 قیزیل قانووا بویاندون ؛ الی قابارلی گتدیلم
 عمان اولوب بیرداشیب سان ، سئل لار اولوب سداشیب سان
 شاهی بینادان قازیب سان ، الی قابارلی گتدیلم
 ایندی دشمن امریکادی ، یوخ اومودی باش داردادی
 الون منه بیرآرخادی ، الی قابارلی گتدیلم
 کارترلری ئولدوریدیلم ، آبدین گونوی گؤریدیلم
 آلرووی من ئوبیدیلم ، الی قابارلی گتدیلم
 چالیشاخ داغلار هئزه نسین ، ئولکه میزه نور آلنسین
 « عاشیق علی » قوناخ گل سین ، الی قابارلی گتدیلم

سرحدسيز سۆز عالمينين ، سۆز استاد يله گۆروش :

ائل عاشيقي ،

ائل سسى ،

عاشيق على

عاشيقلار ، آذربايجان ادبياتيندا ، ان بويوك حماسه لر يارادان ايگيت
 قهرمانلار اولوبلار ، عاشيقلار فتودالى دورينده خانلار ظولمونه قارشى بويوك
 عصيانلار ياراديبلار . عاشيق عباس توفارقانلى ، شاه عباس (به اصطلاح كبير)
 عليهينه قالخيپ سازيله ، سۆزيله ، شاه عباسى افشاء ائدير . عاشيق جنون ،
 كوراوغلى چيخيشلار بندا بويوك قيام تبليغاتچى سى اولوب . عاشيق عزيز گويجلى

قاچاق نبی قیاميله ال بير اولاراق تزارلار - قاجارلار ظولمونه قارشى عصيان باشچيسى اولموشدور ، عاشيق عزيز بن سازى بير آينالى تفنگه دؤنرکن تزارلارى تيتره نعيمه سالميش ، سازين تزارلار فرمان لارينى عايد سالداتلار آختاريب تاپماليديلر .

تلویزیون عاشیق علی ایله مصاحبه سین نیه بایگانی الدیپ ،
پخش ائتمیر !!!??

ظولمه قارشى عصيان ائدن عاشیقلاردان بیزیم افتخاریمیز اولموش ،
ئوز یوردوموزدا ، ئوز عصریمیزده ، عاشیق حسین جوانلار و عاشیق قشملر و
عاشیق علیلر اولوبلار .

هونلار عاشیقلار ایچره سینده پهلوی اوغلونا قارشى دایانیب حماسه لر
یارادیبلار .

عاشیق حسین جوان شمالی آذربایجاندا افتخارلار یارادیب عاشیق علی
سکسن (۸۰ یاشیندا) پهلوی اوغلی قایاغتیدا دیزه چوکه میس محاربه آپاریب دی .
بوردوموزون افتخاری عاشیق علی ایله تبریز تلویزیونی بیر مصاحبه
ائدیمیش ، لاکن بوللی تاسفله آنتن اوستونه گؤندریلمه میس ، یالنیز بایگانی
ائدیلمیش دیر . عاشیق علی نین ، «آنادیلی ایسترم بیرده آزاد بیر وطن ، الوردان
یارانمیشیق آذربایجان ائلیک ، مولا - مولا ، الی قهارلی گتدیلر ، آینالی تفنگی
تئز یتیر منه ، شیخ محمد خپابانی ، بابک ، جان ائل لریمیز » و چوخلی ناوارلاری
رادیو - تلویزیون دان ضبط و بعضی سی پخش اولوبلار ، لاکن بو مصاحبه نین
پخش اولماسینا عايد بير علت آله چاتمايب ، یالنیز تلویزیون دا اولانلارین

بیرسی دئیمیش کی « آفا » لارین بیرسی تلویزیون تلفون ائتمیش . . . ولی آفای
چو بانزاده رادیو تلویزیون باشچیسى ؛ باشقا علت لره بارماق باسیردی .
اوزون سۇزون قیساسى اوگوندن عاشیق علی ؛ آغ ساققالی و تئلی سازیله
تلویزیوندا گۇرونمەدی . . .

بیز مصاحبەنى ، مختصر حالدا آشاغیدا یازیریق ، او اوموداکی اصل
مصاحبە و سایر اوخودوقلاری تلویزیوندا پخش اولالا . عین مصاحبە تلویزیون
مرکز تەربزده بایگانی اولوب ، ساخلانیر .

عاشیق علی نین دەدەسى صادق خان چرندابی دسسته سیندن
اولموش ، ستارخان قیامیندا اشتراك ائتمشیدیر .

●●●●● تلویزیون مصاحبەسى عاشیق علی ایله ●●●●●

اورداکی دبل آغیر سۇزدن اوسانار

سورشون مطالبی ئئل لیر سویله سین

دوداق دانیشارسا اود تونار پائار

گرک دیر زخمه ار آل لره سویله سین

سۇزنین قوناغیمیز اولسون ، عاشیق
علی ده بو دعوتی قبول ائدیپ ،
صدفلی سازی و قیمتلی سۇزنین ،
استودیوموزا گلیدی تا عزیز و
حرمتلی همشهرلریمیزنین بایرام -
لاشین لار .

سلام عزیز باجی قارداشلاریمیز ،
بایرامیز مبارک اولسون مملکتیمیزین
ایکیمینجی آزادلیق بایرامی
مناسیبتینه گۇره شهریمیزین آدلیم
عاشیقی عاشیق علی دن دعوت
المیشیک ، اوصدفلی سازی و قیمتلی

- عاشیق علی بایرامین مبارک اولسون

- ائل لرین بایرامی مبارک اولسون

- همشهرلریمیز ایستیرلر سیزی آرتیق

- راخ تانیسینلار هم ئوزوی ، هم

- سازووی ، هم سؤزوی ، سیزین

- دوزگون آدوز ، فامیلوزندی ؟

- آدیم علی دی ، عاشیق علی ؛ شهر-

- تیمیز فیض اللهی وخید :

- نئچه سینوز وار

- هشتاد : هشتادان یوخاری

- ناواخ دان عاشیق لیغا باشلادوز؟

- ۱۷ یاشینان

- تقریباً ۶۰ نئچه ایل اولوردا ؟

- بلی

- سیزون اوستادوز کیم اولوبدی؟

- گوموش کمر عاشیق عسگر مارالان

- نسی ، بیرده عاشیق حاج علی

- اسبنجان نی

- تهریزده دیلر ؟

- بیرى مرحوم اولوب ، عسگر

اولوبدی آماما عاشیق حاج علی قالیر

- سیز نه جور اولدی عاشیق لیغا اوز

- کتیر دوز ؟

- چون بابام (بو یوکده ده) عاشیق دی

- آغامدا (دهده ده) اوننان

- ئورگشمیشدی : اوخوردی منیم ده

- عشقیم واریدی ، گنلردیم عاشیقلار

- قهوه سینه اوتوراردیم ، گؤرردیم

- منطقى سؤزلر ، آیتمالی سؤزلر ،

- جماعتین دردی نه دهین سؤزلردیلر ،

- منده گنلردیم اولاردان درس آلار-

- یم و عاشیق لیک ائدردیم

- عاشیق لارین وظیفه سی ندی؟

- عاشیق گرك ائله تبلیغات ائلسین ،

- یاخچی - گوزل سؤزلر اوخسون ،

- ظولمون ریشه سین قازاماخدان دئسین

- بو یوردوز سیزین باباز (بو یوکده ده)

- ز عاشیقیدی ؟

- بلی عاشیقیدی

قالانی صفحه ۲۷ ۱۵

... آذربایجانا باسغین گلن لره عبرت :

بو یوک آتالاریمیزین آذربایجان دیلی کوروش دورینده، غالب گلن بربرلرین دیلی آلتیندا قالمیش آل - ایاق چالیردی، کوروش هنج بیر مغلوب خلق لرین دیل لرینی رسمیت له تانیمیردی و اونلاری آرادان قالدیرماق ایسته یردی ، بوملی - طبقاتی ظلم لره عاید چوخ زامان چکمیب، آذربایجان یوردونون قهرمان ائل لری ، بو خلق لر درا - کولاسینین قارشسی سیندا شانلی بیر قیاما آل قویدولار .

قیام باشچیسی آذربایجانلی ماساکیت ایلی نین آناسی تومروس خانیم - ایلدی . بو قهرمان قادین (آرواد) کوروش کبیرله قانلی دؤیوش لردن صورنا خلق لر جلا دین شکست و ژیرب اسیر ائتدی .

تومروس خانیم امر ائندی کوروشون باشین کسبب قانین طشت نوکوب صورنا کوروشون باشین ئوز قانی ایچره آئیب خلق لرین دانیشان دیلی اولوب بئله سویله یب : «سن کی قان ایچمکدن دویموردون ایندی ئوز قانوی دوینجا ایچ بلکه دیاسان » . هردوت بو صحنه نی بئله رسام لیق ائدیر :

« ماساکیت لرین ملکه سی تومریس کوروشین ایله ئولدورولان اوغلونین انتقامینی آلماقدان ئوئری ، کوروشین باشینی کسدیریب وقانیله دولی بیر تولوغین ایچینه سالدی و اونا خطاباً مسخره ائده جک بیر حالدا دئدی : «من سنی دعوادا مغلوب ائتدیم ، سنده مکر و تزویر یولی ایله منیم اوغلومی ئولدیردین ، سن کی قان ایچمکدن دویموردون ایندی بو قاندا دوینجا ایچمه لی سن » .

بئله لیک له آذربایجان خلقی نین بویوک آناسی تومروس خانیم شاهنشالیق بناسی قویانی اوخارلیقینان ئولدوردی ، ۲۵۰۰ ایل اوتاریخدن صورنا تومروس خانیمین بالا - لاری تبریزده ۲۹ بهمن ده عصیانیه کوروش کبیرین !! خلف اوغلی محمدرضا شاهی تاریخن کوللوک لیقینا تاپیشیردی و ثابت ائتدی کی حقیقت ۲۵۰۰ ایل بولوت آلتیندا قالسادا بیرگون گونش تکین چیخیب ئولکه لره نور ساچا جاقدی و خلق لر ئوزملی و طبقاتی حقوق لارینا آل تاپا جاقلار .

سایمان رستم

دگمه (۱)

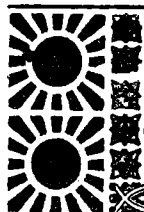
من سنین دیلیوه دگمیرم جلا د
گل سن ده بو آنا دیلمه دگمه
سنین ده باغین وار ، گولون وار چمن
باغیمدا اکدیگیم گولومه دگمه
حسدله باخدین بوچمنیمه سن
گور بیر نه لر ایتدین وطنیمه سن
یان دئی ، اود ووردین بدنیمه سن
آلتیندا آتش وار کولومه دگمه
منیم گؤزه دیگیم بایراما آز وار
کونلیمده چیچکلی باهار وار باز وار
خلقمین دردیندن دانیشان ساز وار
دردلی سازیمدا کی ثلیمه دگمه
منیمچون عزیزدی فردوسی ، خیام
اونلاری اونوتماز اصلا بو ایام
من بیر بویوک خلقالی ایگیت اوغلیام
فضولی لر وئردن ائلیمه دگمه

قالانی ۲۱ ده

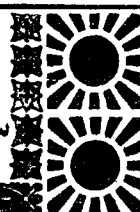
آذراوغلی من کییم؟

دوداقلای قورو موش
سوسوز بیر تورپاغام من
مینمهده جادارا باخ
بو داغیندان آیریلیمش
یاشیل بیر یارپاغام من
قویدوغوم چینارا باخ
شیمشک لری چاخما موش
بیر بهار بولدو دیام
گوپلرین مینمه سینده
تلاطمی سوسما موش
بیر وولکانین اودو دیام
من اودلار ئولکه سینده
فیریتناسی یاتا ندا
عمان دان آیریلیمشام
عمانا دونمک ایچون
بیر فیرتینا قوشو دیام
طوفان دان آیریلیمشام
طوفانا دؤنمک ایچون
داغلار ، قایالار ییخان
جوشوب داشان بیر سنلین
کسیلمه یین مسی یم
آزادلیق چین دیوشن
بیر تورپاغین ، بیر ائلین
بولونمز ذره سی یم ...

(۱) توخونما - سائاشما — دیمه

مار کوپولو آذربایجاندا

یعقوب محمودزاده

سیاحلار آذربایجانا گلیر

اروپا سیاحلای ۱۳ نجی قرنن تا ۱۶ نجی میلادی قرنه قدر خام ایپک و زر بافت پارچالار مرکزی اولان آذربایجان حقیقته چوخ قیمتملی مطلب لری یازیبلار و گنجیمیشده بودیارین صنعت و تجارت و مدنی حقیقته قیمتملی معلومانلار و ثریرلر و سیاحت نامه لردن معلوم اولور که اوزامان آذربایجان قوشو لکه لرله و حتی غربی اروپا ایله تجارت رابطه سی برقرار ایله میشدی و ایندی تائینمیش و مشهور سیاحلاردان بیر اولان مارکوپولو نون آذربایجان حقیقته یازدیقلاری آشاغادا شرح و ثریلیر .

مارکوپولو ۱۲۵۴ م

بو مشهور سیاح و نیز شهرینده آنادان اولموش گنج یاشلاریندا آناسی نکو پولو ایله ۱۲۷۱ میلادی ده مغول خانی (کوبلائی) گورمک ایچون سفره چیخمیش و فلسطین ، کچیجک آسیا ، عراق ، ایران ، آذربایجان ، مرکزی آسیانی کچیج تفریبا اوج ایل یاریمدان سونرا پکنه چاتمیشلار ، مارکوپولو ۱۷ ایل مغول خانینا خدمت ائتمیش و چوخ نولکه لر گزمیش و ۱۲۹۵ میلادی ده وطنی و نیزه دؤنموش و بو سیاح گئدیش — دؤنوشونده آذربایجانی گزمیش و سیاحت نامه سینده تبریز حقیقته بئله یازییر :

تبریز آذربایجانین ان گوزل و بویوک شهریدیر و ایتالیا ناجرلری تبریز تجارتیندن چوق فایدالانیلار ، تبریز یاخشی بیر منطقه ده واقع اولموشدور و شهرده قالالار چوخدور و تبریز اهالیسی تجارت و صنعت کارلیقلا مشغول اولور ، بوردازر بافت و ایپک پارچالار توخو نور تبریزه هندوستان — بغداد — موصول و باشقا یئرلردن تجارت مالی گتیریرلر و اروپا تاجرلری مال آتماق ایچون تبریزه گلیرلر و قیمت لی داشلار و پارچالار آلیب ئوز وطنلرینه آپاریلار و یاخشی منفعت ایلیرلر و بوشهرین یاخشی بویوک میوه باغلاری واردیر و هواسی تمیز و چوخ صفالی بیردیر .

... دگمه

من آغا آغ دئدیم ، قارایا — قارا

سن منی ایسته دین چکه سن دارا

تازه جه ساغالیرورد یقین یارا

منیم بو یارالی کونلومه دگمه

سن ئوز خلقوه ده دشمن سن دشمن

سندن چوخ سؤیوم فارس قارداشی من

بیر گون توپوره جک اوزوه وطن

لاله لر بیترون چؤلومه دگمه

سليمان رستم

کیمه

گوز یاشینی قاتماسام...

آراز ساحلیندن یولوم دوشنده

بیر آن هیجان سیز گئچه بیلمرم ،

نەر اولدوقونی او بیرى تاید

چوخ گوزل بیلمرم ، نئجه بیلمرم .

اشیت سین سیمی باجیم ، قارداشیم،

هجران یول لاریندا آغاردی باشیم

دامیر اوریمه نیه گؤز یاشیم ،

گوندوزو گئجهدن سئجه بیلمرم

منیم او ساحل سیز حیاتیتم یوخدور ،

وصا ایندان بویوک هر ادیم یوخدور ،

نیه قوشلار کیمی قانادیم یوخدور ،

نیه او ساحله اوچا بیلمرم ؟!

فریادلار او جالیر اوجاقلاریندان

ئوزکەر سو ایچر بولاقلاریندان

نیه قول لاریندان ، ایاقلاریندان

پاسلی زنجیر لری آچا بیلمرم،

منه گل — گل ، دیر تبریز میانا

سن نئجه باخیرسان آرازیم بونا

اوره گیم یاناندا سنین سویونا

گؤز یاشی قاتماسام ایچه بیلمرم !

آراخالانیم!

یاد ائل لر آل تاپدی بیزه

قوشون چکدی شان تبریزه

کوچه ده قان چیخدی دیزه

ئولدی مین — مین قهرمانیم

سویله کیمه آرخالانیم

ائل — او بامیز تاپدالاندى

اوره گیمیز پارچالاندى

آنا دلیلم قیفیل لاندی

سوزلریمده یوخ یالانیم

سویله کیمه آرخالانیم

یوردوموزو دومان آلیب

هر طرفه کولگه سالیب

قهرمانلار هاردا قالیب ؟

قوچ نبی ایله خان چوبانیم

سویله کیمه آرخالانیم ؟

قاوزا نار ائل لریم یئنه

غالب گلر اهریمنه

یئنه اومید وئردی منه

اورکلندیم سیلاخالانیم

ائل لریمه آرخالانیم

مجموعه — تهران ۱۳۵۷

چئورنی : تلیم خانلی حمید

حکیمه بلوری

قلم

سەنن قەلمىن الیمە دوشموش ، ای وطن
سەنن قەلمىن ،

وطنيەن ھەدیه گەتیرمیش
بیر دوست ، بیر یولداش ،
بیر وطنداش .

کەدری اورکەدن آت ، دیە ،
یاز - یارات ، دیە ،
خیالە دالەدیم

الیمە سەنن قەلمىن .

ئوتن گونلری یادا سالدیم

قەلبیمە دردین - الەین

باشیمە دولاندى عالم

سەنمە غوور ایتدی نەچە یارام

خیالیم داغلار آشدی

تەریزین ، زەنجانین

کوچەلرین دولاشدی .

گەردیم اوشاقلیق ائویمە -

آتە یوردوما .

باش ووردوم گەنجلیک اطاقیمە ،

آزادلیق نواسی گەلدى قولاغیمە

گۆردوم بىنە قایناشیر شەر

گۆردوم بىنە عەیبانا قالخیمیش

اوبالار ائللر ...

گۆردوم یول اوستە چىخیمیش باجیم ،

انتظارلا باخیر بوللارا ،

او عمر (ئومور) بزه گیم ،

اوگۇنول تاجیم

وطن ، ای وطن !

سەنن یولوندا نە چکەمەمیشمەن ...

سەنن آزادلیقین ، سەنن سەئادەتین

ان بویوک آرزوم اولموش .

فقط شیرین وصالە یثرینە

آجی ھەجران پىالە مە دولموش

سەنن آزادلیقین ان بویوک آرزوم اولموش

سەنى گۆرمەك ایچون

آچاردیم قاناد

سەنە ھەر یئردن دیلە یردیم نجات

ای کاش

سەنن آزادلیق

سەنن قورتولوش نغمەنى

یازايدیم ھو قەلملە ،

ھەجرانا سورگون ،

دوستلاریمە وصال

سونگوبە چئوریلیدی الیمە ھو قەلم

غدار دشمەنە

اونونلا مزار قازايدیم

ای کاش ، ای کاش ؟ ؟ ؟

کلاسیک ادبیاتیمزدان :

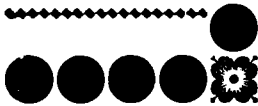
ارمنی ، گبر ، مسلمان

بنه میخانیه دوشمشدی گذاریم بو گنججه
 کیمسهیه چاتمادی هئچ ناله و زاریم بو گنججه
 بلکه یاتمیشدی هامو ، میساتان اصلا یوخ ایدی
 یا کی من هئچ نه ایدیم دوتمادی کاریم بو گنججه
 گنججه یاری دان ئوتوب بلکه بیر آزرگنچمیش ایدی
 بیر حریف گوردی یانیر اودلادا واریم بو گنججه
 دئدیم : آج بیر قاپینی : - هرزه دانشما - دئدی گئت
 باغلی درهرگله نه جمله حصاریم بو گنججه
 بورا مغلار ائودی ، بورداهای مست دوشوب
 وار شیرین نغمه ، شراب ، شمع نگاریم بو گنججه
 نه وار عالمده لذیذ شئی بوتون حاضر بورادا
 ارمنی ، گبر ، مسلمانلادی کاریم بو گنججه
 ایسته سن سنده مصاحب اولسان اونلارلا
 هامونین تورباغی اول ای دل زاریم بو گنججه
 خدمت ائت دوغری ایاز انه « نظامی » دییه من
 محمودین مجلسنه دوشدی گذاریم بو گنججه
 « نظامی گنجوی »

گر آذر اوغلیسان مظلومام دئمه
 بو ائل آزادلیغین سوراغیندا دور
 مبارز یارانوب مبارز ئولمک
 بیزیم بو ئولکه نین تورباغیندا دور

ئوز گلستانیم

ئوز گه تورباغینا گؤز تیکمه میشم
 منه کفایتدور ئوز گلستانیم
 بولوندا حاضرم جانندان گنجه گه
 وطندیر - وطندیر ، شهرتیم - شائیم
 جنوبی ، شمالی ... نه صحبت دیر بو ؟
 غرایب ، عجایب سخاوتدور بو
 منه قولاق آسین حقیقتدور بو
 بیر دیر ، ایکی دئیل آذربایجانیم
 قارداش خبر دارام گذرانیندان
 گل لری یاد دریر گلستانیدان
 جانیم ، جانینداندیر ، قانیم قانیندان
 یوخ ، دؤزه بیلمه بیر بونا وجدانیم
 غم ، غصه چکمزدیم بلکه ده بونجا
 نبریزی گورسیدیم بیرده دیونجا
 وصال حسرتیه ، آراز دیونجا
 یوللاری ، بوللارا یامایان جانیم
 « سلیمان رستم »

اقتباس و چئورنی : ف. - سولماز

آذربایجان ادبیاتیندان :

زیبا خانیم لیلی

۱۹ - اینجی عصرین ایکینجی باریستدا ، باشایب ، یاردان ،
زیبا خانیم ، مصطفی خان قیزی اردبیللی لیلی تخاص ایله ، رباعی
پارچالار ، بیر قدر شخصی سجه لر ، غزل لر ، یازمیش دیر .
۱۹ - اینجی عصرین چنگک لریندن بیرینده ، لیلی نین بیر غزلی
ساخلانیر .

بو غزل و منبع لردن باشادوشماق اولورکی : زیبا خانیم لیلی
بیر مدت ، ایروان ، آسیا ، قاراباغ ، شوشا دا ، باشایب دیر . لیلی
نین معاصر لریندن : فاطمه خانم کمینه ، گوهر بییم (بگیم) قمر بییم
(بگیم) و شیدا لارا اولموشلار . لیلی خانیم اونلارینان شعرله شیب .
لیلی نین « آغام جانی » ردیف لی غزلی نه ، قاراباغ شاعر لریندن
کمینه ، شیدا و نورس نظیره و جوابلار یازمیش لار .
زیبا خانیم لیلی ، ساوادللی ایدی . کلاسیک آذربایجان
ادبیاتیندا لیلی تانینمیش بیر شاعر دیر :

آغام جانی

پریشان ایله رم زلفی پریشانی ، آغام جانی
بو سودایه دوشن ترک ایلسین جانی ، آغام جانی
شعاعی - روییم ایلر ، محو دنیانی ، آغام جانی
فراموش ایله یب حسنوم زلیخانی ، آغام جانی
قامی عاشیق لری عشقین اندیب فانی ، آغام جانی

پریشان ایله رم زلفی پریشانی ، آغام جانی
خیالی و صلیمه ، هر کیم دوشه ، جانیندا آل چکسین
اگر طوری - تجلا ایله سم ، بو آب و تاب ایله
آدیم زیبا ، گوزوم شهلا ، سوزوم شیرین - شکر
سنین تک عاشیق و معشوق یوخ ، لیلی بو عالیده

آذربایجان عاشیقلاریندان :

صونا خانیم

قادین عاشیقلار ایچره سینده ، عاشیق صونانین شعرلری ، معین
یئر توتور . عاشیق صونا و مینانین شعرى بعضاً ، بیر - بیرینه قاتیلیبلار .
عاشیق صونا خانیم - باجاردیقلى و قاپیل بیر عاشیقیمیش ؛ اونون
بعضى قوشمالاری ، آهنگلى و آخیمجی و شیرین بیر دیلده یازیبلار ،
عاشیق صونانین شعرلری کلاسیک عاشیق شعریمیزین یاخیشی نمونه لر -
یندان اولوبلار :

نئیلر

یاریمین حسری قالدی جانیمدا

سومویومده ، ایلیمده ، قانیمدا

من ثولنده ، یاریم دورسا یانیمدا

سیخسا مزاریمی کور منه نئیلر ؟؟

گۆردوم جامالینی ، چاشدی خیالیم

سن منیم دولتیم ، جاهیم ، جلالیم

مندن اوز دؤندرمه ، قادانی آلیم

داهاناموس ، غیرت ، عارمنه نئیلر ؟؟

صونا دییر : چیخمام یار اوطاغیندان

بولبول دییر : اوچمام گول بو داغیندان

اگر گتیرسه لر آغری (۱) داغیندان

لبین تشنه سیم ، قار منه نئیلر ؟ ؟

گئدیردوخ ، بویولكدن كیچيك باجیسی
دئدی داداش(اوده عاشیق علی یه داداش
سسلسنر) منی آهار گئدیم قرده شیمی گوروم،
ایکی ایل اولاردی گورمه میشدی
دئدیم گئداخ

گئندوخ ، یابین ایسی گونلرینده
ساعت ۵ سحر دن ۲ ناهارا قدر
دایاندوخ ، آختاریدیلار بیزه گلنده آختا-
رمادیلار ، دییردیم قیزیم اودی،
قرده شون او اطاق لاردادیبا ، او عمارت
لرده دیا ، پاخیردی ، آغلیردی، ائله کی
آختاریشدا ، بیزی آختارمادیلار ، پیری
باشین قوزادی دئدی عمی منون اوغلوی
آپاریبلار . . . هموطن قارداشلار گورون
من نه چکدیم (عاشیق بوردا قهرلیب
سؤزه دوام وئره بیلمه یب گوزلریندن
اختیارسیز یاش آغ ساققالینا دامیرتلويز-
یون مصاحبه جیسی سوزی جنویرماق
ایسته ییر ممکن اولمور)

- قیزی قویمادیلار ، گلدی ائوه ، اونان
کیچیک باجیسی گلدی ، دئدی قرده شیمی
گوردون ، او ئوزون ویرردی - دویرردی ،
دئدی یوخ قرده شیمی گورمه دیم ، آهار-
میشدیلار ، قیز غصه سنین ایکی گون
چکمدی آرادان سوووشدی (ئولدی) ایکی
ایکی دانا یتیم بالاسی قالدی . . .

امام خمینی گلنده چونکی اوره ییم آچیلدی،
او دیکي کنه سازیمی گوندوم ، باخمادیم
اؤلادیمین ئولماغینا شهیدلریده یادیم
سالدیم ، کنه سازیمدا گوتدوم ، دئدیم
اولاریندا ننه - باجیسی وار ، گئده جاغام
اوخویا جاغام ، جمهوری اسلامی دا شهید-

منیم اوغولومون قردش لرینن اول، کمک-
لرینن اول اولدا موس دالیردیم ، آلا-
امام خمینی نی بیزه چوخ گورمه سین او
گلنن سورا . . . (تلویزیون مصاحبه
چیس سوزون قطع ائله ییر)
- نتیجه ایل زندان دا قالدی ؟

- ۷ ایل
- ناواخ زندان نان چیخدی ؟
- امام خمینی گلنن سورا
- انقلاب گونلرینده ؟
- بلی انقلاب گونلرینده اوندا کی دیدیلر
زندانی سیاسی گرک وئره سن
بختیار زامانیندا کی جماعتی باغلیردیلار
مسلسل لره ژاله خیوانیندا قانلار سویرینه
گئدیردی او زامانلار اوغولم چیخدی
گلدی

- سیز قصاب لیخ پیچاقینا اشاره ائله دوز
سیزون شغلوز نئیدی اولده ؟
- قصاب لیغدی ، یانی سلاخاندا ایشلردیم
- یعنی او گونلر کی (قویماردیلا)
اوخویا سوز ؟

- بلی ، گئدردیم ایشلردیم ؛ ماشین پولی
جورلردیم بودی با ، بودا منیم ال لریمین
قاپارلاری ماشینه پول وئره دیم ، گئدردیم
اوغلومی زنداندا گورردیم ، عذاب
چکردیم ، او عذاب کی ایشا آلا وختیمیز
اولسا هموطن قارداشلار یما دییه جاغام
کی او ایشکنجه گاهلاردا ، هله اوغولوم
هئچ ؛ مننه عزا - جزا وئریبلر ، ننه سینه
نه عزا - جزا وئریبلر ، باجی سینی
آپاردیم بویولكدن كیچيك باجیسی ؛
شناسنامد سینین اوستونده عکس اولمادی
اوندا اوغولوم جمشیدیه دیدی گلیردوخ ؛

- بويرا بيلر سيز هانچي دوره؟
 - بابام ياديما گلدير آتما ستارخان
 دوره سينديدي
 آتام عاشيق دئيرردى بابام عاشيقدي
 دسته سيندن
 - باباز ستارخان دور سينده - خير آتام
 ستارخان دور سينده مجايددي
 - قالير ايندي؟
 - خير او اوخلار ، اولارين ، اوروس
 لارين داوالاري دوشدي ، اوزامانان اله
 گنديب گلميب
 - ايتگين گنديب
 - بلي ايتگين گنديب
 - سيزون يادوزا گلن قدرى سيز ناواخذان
 گنديسوز قهوه لره ، اويان بوياندا چاليسوز؟
 - ۱۷ سينين ، پهلوي رزمينده عاشيقلاري
 چوخ سينديلر اونون عيلهينه قهرمان
 عاشيقلاريميز واردى ، هنرمند عاشيق -
 لاريميز واردى ، بيراهه لره ، كنار - گوشه
 لره عاشيقلار اونون گوردوغي كيف
 ايشلري دييرديلر ، عاشيقلاري قويومردولار
 اوخوسونلار ، دييردى مني گرگ تعريف
 لي يه سوز ، قويوردى آزادليق سوزى
 دئسنلر .
 - سيز رژيم لرئين قديمين مبارزه
 قارشى موسوز؟
 - بلي .
 - هانسي قياملاردا اولموسوز؟
 * تلريزون مصاحبه چي سي ، آتا و بابا
 وازلرين باشلادوشميب سوزى دوزگون
 تحويل آلمايب ، عاشيق على باباني
 (بويوكدهده) و آتاني (دهده) يئرهنده
 ايشلديب يعنى بويوكدهده سي عاشيقي ميش
 نه نوزدهده سي (فارس لار بو لغت لري
 پدر و پدر بزرگه ايشله دللر)

- شيخ محمد خياباني قياميندا ، اوندا
 اولارين مجاهدانين آدلاري « چارت ملي »
 دى ، بلي او اوخلاردا من اولارين
 ايچينده وارديم ؟
 - سون زامانلار نتيجه ؟
 - سون زامانلاردا بيرده ، ملي زاماني ،
 اوندا اميريديم (بويوكودوم) ، اوندا
 گنه كمك لشيردوخ ، چالشيردوخ
 - پهلوي ضولمونون قاباغيندا ناواخذان
 باشلادوز مبارزه ني ؟
 - تقريباً ۱۵ ايل قاباغدان
 - هارالاردا جماعتى آيداردوز ؟
 - بعضى قهوه لره ، كنار - گوشه لره ، بعضى
 شهر لره ، گت لره ، ، كيچيك يئرلره ،
 ... دئيرديلر كي شاه بئله توتور ، بئله وور ،
 بئله ايشكنجه ايلير .
 - بيزا انشيدميشدوخ كي اوجوركي دييلر ،
 سيز نتيجه ايل اوخومازدوز ، توبه
 اله ميشدوز ؟
 - خير ، توبه اله ميشدوخ ، چون اوغولوم
 ۳۰-۳۵ نفره يغمشيرديلر بيريره ، زندان
 دا سياسى لار قالميشدى ننه - باجي سين گوچه
 ده گوروردى ، اودا بير طرفدن باشلادى
 فعاليت ائله ماخا ، اوننان سورا اوغولوم
 توتولدى گئندى زندانا ، منده قفسده
 بولبول قالان كيىمى قالدیم قفسده ، قور -
 يموردولار اوخوماغا ...
 فكريم اويترديدي ، كؤروم نتيجه مبارزه
 ائلييجاغام چوخ يول لار گايرديم اوغولومون
 اعدام ليق خبرين وئرديلر ، گليرديم
 ائوده قصاب پيچاغيم واردى حاضر ايلرديم
 قويوردوم ديزيمه ، بورا ، بيردانا بويوك
 سرهنگ گئچن ده باخيرديم ، دئيرديم موني
 وروم ، ئولدوروم ، سورا دئيرديم بلكه

آذرلی یئتیشمهز

عاشیق علی نین مصاحبه سنین

بقیه سی

لرین قانین لرین هامیسنی رسوا الیجاغام،
سازیمی اونا گوره گؤتدوم هموطن قار-
داشلاریم بیلسمین لرکی زندان دا منیم، نه
منیم ایرانین هر قطعه سینده، پهلوی نین
اوغلی نجه ظولوم اندیب . . .
- عاشیق بیارسیز کی ایندی، داقیش گونلر
کچدی آزادلیق باهاری گلدی . . .
- آلاله ائل لری میزی بیرزه چوخ گورمه سین
- بلی ایندی ایکینجی آزادلیق باهاردی
ایندی بویورون بو صدقلی سازوزونان نه
سؤزلری اوخویا جاک سوز (بورادعاشیق
علی، سازی دوشه باسیر و نجه قطعه
گوزل انقلابی شعرلر اوخویور)

خلفیم نیچون آرزلی اینغاره یئتیشمهز
جوشغون اولاراما سسی بیر یانه یئتیشمهز
ایستر دیلینی گیزلیده آشکاریده امما ؛
هر کیم یتر ئوز حقینه آذرلی یئتیشمهز

بیر شیر کیمی نهره چکر ظالم الیندن
هر دم گئدر آلاله پناه یاغی الیندن
توپ تک آتیللا - قان تک اولار هر یره جاری
هر کیمسه یتر حقینه آذرلی یئتیشمهز

بیر ایکنیه بنزر کی بزر هامنی امما
سورسان ئوزی دوندور عجباً قلبیه آلما
تورکیله اگر کافره بیر محکمه اولسا ،
کافره یتر حقینه ، آذرلی یئتیشمهز

آخر عزیزیم قالدق ایاقا ؛ دشمنه قارشی
قئر نسیلنی ؛ چال بیر ائلیوه نغمه لی مارشی
هر انقلابین اولینی بیز یولا سالیق
بیلمم نیه ئوز حقینه ؛ آذرلی یئتیشمهز

آسوده خیال دشمن او گون بیرمؤز آتیمدور
« غم چکمه کونول ؛ تورک هله آسوده یاتیمدور »
گور ایندی نجه حالدی کی شاهلاردا مثریلدیر :
« دنیا یتر ئوز حقینه آذرلی یئتیشمهز »

گل قربان ائداق جانمیزی شان ائلیمه
اولسون بوتون اعمالئیمیز اود قان دیلیمزه
طوفان یاراداق دشمنه گوندوز کجه اولسون
اوندا گوراق ئوز حقینه ، آذرلی یئتیشمهز !

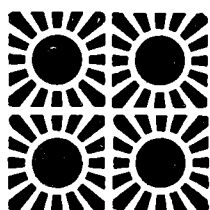
تلمیم خانلی حمید

دوستاق

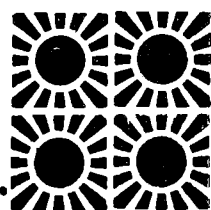
۵۰/۴/۲۰

هر جورده انتقادیزی - مطلب لری میزی تبریز
پست صندوقی نمره ۴۷ گؤندیرین .
آزمایشی حالدا بوراخیلمیر .
بو مجله « ارشاد ملی » نین کتبی اجازه سیله

آذر بایجان ایتگین گنچمیش لریندن : ح - اولدوز

زینب پاشا عصیانی تبریزده

ناصرالدین شاه ایراندا بویوک خیافت و جنایت دالغالاری یاراداندان
صونرا ، ۱۳۱۳ هجری قمری ده ایران خلقی نین قهرمان بالاسی کرمانلی میرزادضا
آلیله ، شاه عبدالعظیم ده ، گولله نیر .

ناصرالدین شاهین دیکتاتورلوقی ، کولکه سینده ، وارلیلا ، آذربایجان
ئولکه لرینده ان بویوک ، تورملر ، وقوندارما ، قحطلیقلار ، تبریزده ، یاراتمیش
دیلا ؛ ناصرالدین شاه ترور اولاندان سونرا ، بوقوندارما قحطلیقلار ، داهی
شدت لتمیش دیر :

بوغدا و باشقا یشمک لاپیلما ماسی نین کولکه سینده ، تبریزده ، قادین لار
(آروادلار) طرفیندن بیر شانلی قیام ، چوروموش قاجار حاکمیتی علیهینه
باشلانیر : قیام باشچیسی زینب پاشا آدلی بیر قهرمان قادین ایدی ، زینب پاشا ،
عمو زین الدین محله سیندن ، قادین لاری باشچیلیق ائدیردی : زینب پاشا ، قادین
لارینان ، بازارابوگوروب ، بازاری باغلان دیریب ، بوئون احتکارچیلارین هجره لرین
سیندیریب و مال لارین خلق اورتاسینا کتریر . او زامان قاجار حاکمی تبریزده ،
قایم مقام آدلی بیر شخص ایمیش . قادین لار قیامی قولاغینا چاتماخ ، امرائدیر ،
فراش لار سیلاح لانیب ، قیامی دیزه چو کدورسونلر . لاکن زینب پاشا ، قادین لارا
سلاحا ساریلیب ، مقاومت ائدیللر : محاربه باشلانیر و زینب پاشا چیرپیشیقدا

ظفر تاپیر . قایم مقام ، اتوی و حکم رانلیق یثری تالان اولونوز : خبر ولیعهد چاتیر . ولیعهد قادین لارا امر ائدیر : قیامدان آل چکین ، صاباحدان توزوم بهالیکا و تورمه چاره قیل لام ، لاکن قادین لار ولیعهدین بو پوچ سؤزلرینه قولاغ آسمایب عصیان شدت لئیر . ولیعهد ، نظامی قوه لره ، آرثشه ، قزاق لارا امر ائدیر ، توپ لاری میداندا چکسین لر و عصیان چیلاری و زینب پاشانی توپا باغلا سین لاره لاکن قیام باشچیسى و عصیان ائدنلر ، توپ - تفنگک قاباغیندا دوش قاباغ و اثریب ، ئوز حق لرین آله گنجیدماق ایسته یر لر .

اوگون بوتون بازار و باشقا احتکارچیلار ائولاری تالان اولوب وقوندارما قحط لیک آرادان قالخیب ، بو ظفر اردن صونرا زینب پاشا ، خلق ایچره سینده بویوک خلق قهرمانی آدلانیر و چوخلی قوشمالار ، ماهنی لار زینب پاشا حاققیندا قوشولور و فرش توخویان ، قیزلار - اوغلانلار ، ایلمک سالا - سالا بو ماهنی لاری ترنم ائدیبلر ، بو ماهنی لاردان نمونه :

جمله ، انات و فراشا

حکم ایله دی زینب پاشا

ده گه نکى یاغلیوم گلوم

سبز بازاری باسون داشا

پاتاوامى یاغلیوم گلوم

تبریزده یاشایان میرزا فرخ آدلی طنز یازان بیر شاعر بو قیامی گولمه لی (کمدی) جالدا بئله رسام لیک ائدیر :

زینب پاشا قیامی تبریزده

طنز قوشان میرزا فرخ شاعرین دیلندن :

قالدی تبریزده چون تخت حکومت خالی
 گتیریب ایله دیلر قائم مقامی والی
 اوزی ویرمیردی کونول گئندی ولی اقبالی
 حکمران اولدی عجب مملکت ایرانه
 تبریزه حاکم اولاندا بو اولوب شهر شلوق
 اولمامیشدی بو نیچه وقتده بو نوع بهالوق
 گوردولر یوخدی بیغیرت کیشیلرده کیشیلوک
 غیرت ال وئردی ، اناته که چیخا میدانه
 گوردولر یوخدی علاجی دایانیب بنده بیچاق
 ئوز یانیندا دئدیلر بیل نقدرصیر ایلیباق
 ابل گونی آهشاماجاق هس شاهی پانبوق آیراق
 اونى بیز شمععه ویراق یا کؤموره یا نازه
 ائوباشی زینب ایدوبدور خبر هر بیوه زنه
 هاموسی آلت حرب ایله سراسر بزنه
 دیدی سیز شورش ایدون تا سوخولاق ده لاله زنه
 راسته بازاری گؤرون باغلادیرامن یا نه
 زینب حکم ایتدی دگه نکلیری تا یاغلادیلار
 خوف ایدوبدور بازار اهلی باشا باش باغلادیلار
 گوردولر بو ایشی که گولدولر که آغلادیلار
 دا دورا بیلمدی قاچدی هره سی بیر یانه
 راستا بازاری او دم باغلادی چون اهل انات
 قاری کورپی سینون اوستی بیله اولدی باساباس
 بو صدانی ایشیدوب قائم مقام اولدی هراس
 قورخدی اجماع ایله خلق ائوی تالانه

حکم ایدوب بیر نچه الواطه که چیخسینلا داما
 هره بیر آینالی آلرده گؤتوردی آداما
 گولله بازاق ایشه دوشدی چوخی گیردی حماما
 چوخونا گولله دگوب تولدی بولاشدی قانه
 بو ایشی ویردی بیرى حضرت والا به خبر
 نچه راحت اوتوروبسان خبرون یوخدی مگر
 قایمقامین ایوینی خلق ایلیوب زیر و زیر
 گولله دن باک ایلمز خلق گلوبدور جانه
 بویوروب حضرت والا که دیون خلقه تمام
 بو گونی صبر ایاسونلر هامی اولسون آرام
 که صباحدان چکرم من بو ایشه بیر انجام
 ساللام هر نرخى یقیناً من اوزوم میزانه
 ویرمەدی ده باشی زینب بو سؤزه اصلا گوش
 دیدی جمعیه تا تازه دن ایتسینله خروش
 ایچمیشم آند که قویوم قالا ساغ بیر گودوش
 کیشیوق بیز دئدی چیخماز سؤزوموز بالانه
 بو حقیر ائوده او گون قورخودان آواره قالوب
 تازه دن توپ و تفنگین سسی ناگه اوجالوب
 رنگی تغییر تاپوب حالنی یکسر دولانوب
 از قالوب قورخودان اول وقته اول دیوانه

مسلمان داغچیلار طرفیندن «مستضعف لر نیسگلی» آدلی
بیر کتابدان نمونه لر :

قوشان : قهرمان حیدر خطیبی

تازا مولود

(آذربایجاندا اولان ایکی ت قهرمان بالایا خطاب)

سن اولارسان ، آذربایجان جوانی

بیر جوان کی ، گئچمیش لرین نشانی

اوللوخ سنه اومود آذربایجانی

قهرمانلار ، یوردوندا قال شاد یاشا

شاد یاشا اوغلان یاشا ، آزاد یاشا

آذربایجان ایلی سنون ائلوندی

آذر دیلی سنون آنا دیلوندی

قویما سین - سین قیمتی ، چون بئلوندی

شاعر اولسان آنا دیلینده سؤز یاز

آذر دیلی کیمی شیرین دیل اولماز

سن - سن تبریز ئولکه میزین اوشاقی

بیزوخ بش گون بو دنیانین قوناقی

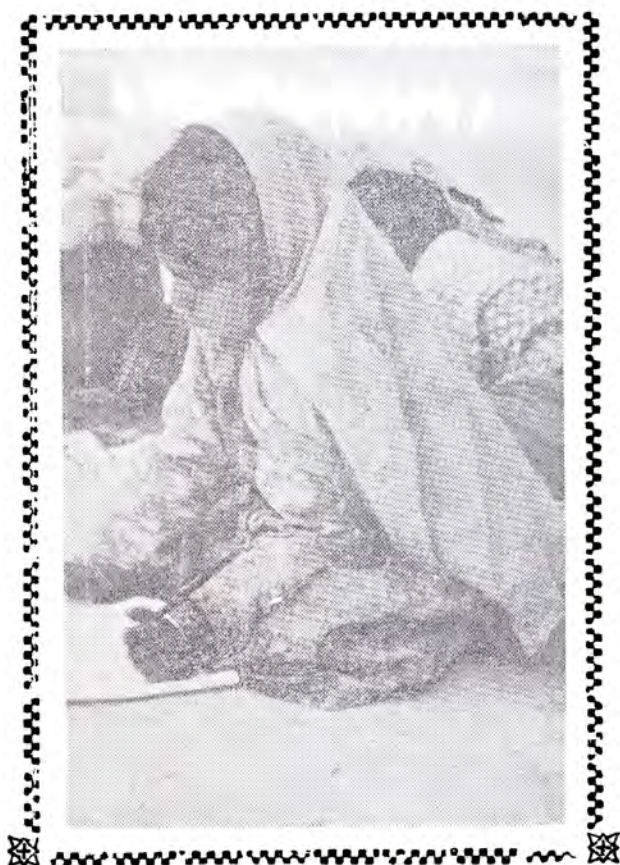
جوانلیقدا ؛ سن اول بابک سایاقی

انسان گرك عاجز از یلسه دین سین

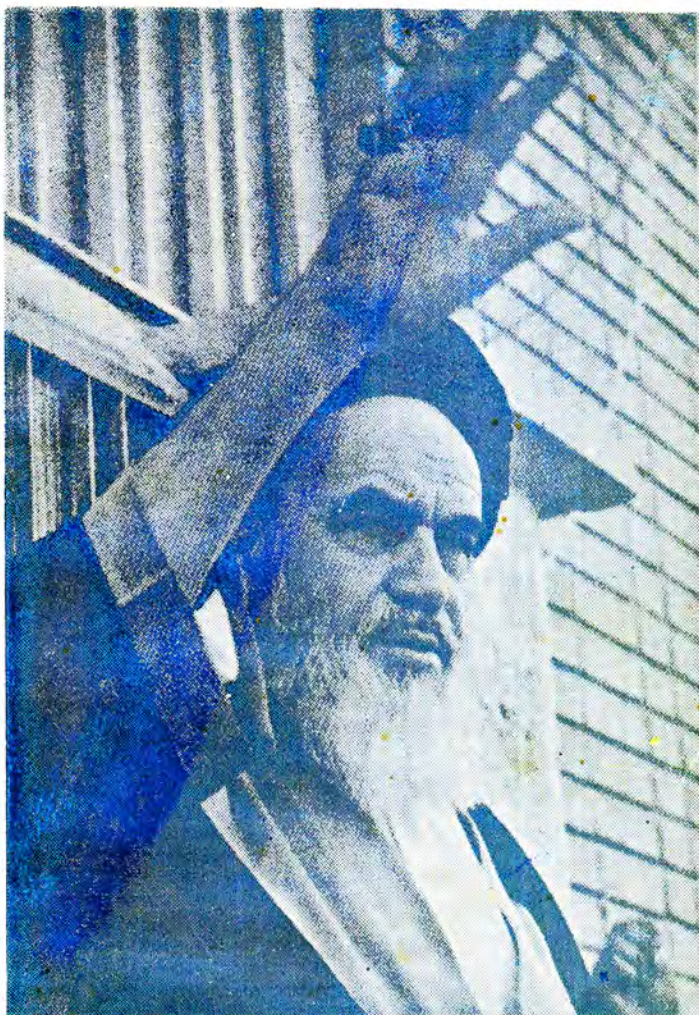
چالیش قویما وارلی یوخسولی مین سین

و من اياته خلق السموات والارض واختلاف السنتكم و الوانكم
ان في ذلك لآيات للمعالمين (روم سوره سی برمی ایکینجی آیه)

« اونون (آلاهیین) نشانه لاریندن ، یئر و گوی لرین یارانیشی و دیل لرین و
نژادلارین جور به جور اولماسیدی . بونلار بوتون دنیا انسان لارینا آلاهیین
نشانه لرین گوستریر . »

هئچ خلقالین ، هئچ ملتین
دیلینی دانماق اولماز
سنده ای آذر بالام
ئوز دیلینده اوخو ، یاز

من ، ملت له ، بیولیکده ، او ظلم لردن کی ، سیز کرد قارداش لاریما
ایل لر بویی ، دیکتاتورلوق رژیمی الله یب خبریم وار. بو ظلم لری اسلامدا
تأید ائتمیر . لکن ، بولمه لیسیز ، بو ظولم لر تکجه سیز لره اولهایب ، اویری
قارداش لاریمیزادا ، اولونوب . ترک ، لر ، عرب . بلوچ ، فارس ، ترکمن
لرده ، ظولم آلتیندا یاشامیش دیلار

ایندی ، ایجری و محلی ایش لرین اداره ائتمه سی سیزین و بوتون
ملتین حق ایدی .

فرهنگی و اقتصادی و سیاسی تبعیض لری ، آزادان قالدیرماق ، اسلام
جمهوری دولتی نین ، ان بویوک وظیفه لریندن ، یاخین و امانلاردا ساییلیر .

امام خمینی

کرد ، باجی - قارداشلارا پیام